

شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه خواهران

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

معاونت پژوهش

استان قزوین شهر قزوین مؤسسه آموزش عالی حوزوی کوثر ۳

عنوان:

رابطه هدایت و ضلالت با شرح و ضیق صدر

از نگاه قرآن و حدیث

استاد راهنما

محمد نعمتی

نگارنده

زهرا احمدی بنمار

سال تدوین

۱۴۰۳

بسم الله الرحمن الرحيم

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خوارزم

برگه صورتجلسه دفاعیه جایگزین شود.

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیّه خوارهران

تحمیدیه:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ،
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِينَ بِوَلَايَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالأَئِمَّةِ الْمُعْصُومِينَ مِنْ وَلَدِهِ (عليه السلام)

تقدیم:

این اثر را به مولا و سرورم حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه) و رهبر فرزانه انقلاب اسلامی دامت الله تقدیم می‌دارم؛ و خدمت مولایم عرضه می‌دارم که:

«يا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَّا الضُّرَّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ.»

۱۴. ابن منظور، محمد بن مکرم؛ لسان العرب، بیروت: دارالفکر، چاپ: سوم، ۱۴۱۴ق.
۱۵. جرجانی، علی بن محمد؛ التعریفات، تهران: ناصر خسرو، چاپ: ۳، ۱۳۶۸ش.
۱۶. راغب اصفهانی، حسین بن محمد؛ ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن (راغب اصفهانی)، ۴جلد، تهران: مرتضوی، چاپ: ۲، ۱۳۷۴ش.
۱۷. زمخشری، محمود بن عمر؛ الکشاف عن حقائق غوامض التنزیل و عیون الأقاویل فی وجوه التأویل، بیروت: دار الکتاب العربی، چاپ: ۳، ۱۴۰۷ق.
۱۸. شریف الرضی، محمد بن حسین؛ نهج البلاغه (للصبحی صالح)، قم: هجرت، چاپ: ۱، ۱۴۱۴ق.
۱۹. صفار، محمد بن حسن؛ بصائر الدرجات فی فضائل آل محمد (صلی الله علیه و آله و سلم)، قم: مکتبه آیه الله المرعشی النجفی، چاپ: ۲، ۱۴۰۴ق.
۲۰. طبرسی، فضل بن حسن؛ مجمع البیان فی تفسیر القرآن، تهران: ناصر خسرو، چاپ: ۳، ۱۳۷۲ش.
۲۱. طبری، محمد بن جریر؛ جامع البیان فی تفسیر القرآن (تفسیر الطبری)، بیروت: دار المعرفه، چاپ: ۱، ۱۴۱۲ق.
۲۲. طریحی، فخر الدین؛ مجمع البحرین، چاپ سوم، تهران: مرتضوی، ۱۳۷۵.
۲۳. طوسی، محمد بن الحسن؛ الأمالی (للطوسی)، قم: دارالثقافه، چاپ: اول، ۱۴۱۴ق.
۲۴. طوسی، محمد بن الحسن؛ تهذیب الأحکام (تحقیق خراسان)، تهران: دار الکتب الإسلامیه، چاپ: ۴، ۱۴۰۷ق.
۲۵. طوسی، محمد بن حسن، التبیان فی تفسیر القرآن، بیروت: دار إحياء التراث العربی، چاپ: ۱، ۱۳۴۱.
۲۶. طیب، عبدالحسین؛ اطبیب البیان فی تفسیر القرآن، تهران: اسلام، چاپ: ۲، ۱۳۶۹ش.
۲۷. فراهیدی، خلیل بن احمد؛ العین، قم: نشر هجرت، چاپ دوم، ۱۴۰۹ق.
۲۸. فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی؛ تفسیر الصافی، تهران: مکتبه الصدر، چاپ: ۲، ۱۴۱۵ق.

۲۹. قرطبی، محمد بن احمد؛ الجامع لأحكام القرآن، تهران: ناصر خسرو، چاپ: ۱، ۱۳۶۴ش.
۳۰. قمی مشهدی، محمد بن محمدرضا، تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، چاپ: ۱، ۱۳۶۸ش.
۳۱. کراجکی، محمد بن علی؛ کنز الفوائد، قم: دارالذخائر، چاپ: اول، ۱۴۱۰ ق.
۳۲. کلینی، محمد بن یعقوب؛ الکافی، تهران: اسلامیه، چاپ چهارم، ۱۴۰۷ ق.
۳۳. کوفی اهوازی، حسین بن سعید؛ الزهد، قم: المطبعة العلمية، چاپ: ۲، ۱۴۰۲ ق.
۳۴. لیشی واسطی، علی بن محمد؛ عیون الحکم و المواعظ (للشی)، قم: دارالحديث، چاپ: ۱، ۱۳۷۶ش.
۳۵. مجلسی، محمد باقر؛ بحار الأنوار، بیروت: دار إحياء التراث العربی، چاپ: ۲، ۱۴۰۳ ق.
۳۶. معرفت، محمد هادی؛ التفسیر الأثری الجامع، قم: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی التمهید، چاپ: ۱، ۱۳۸۷ش.

مقالات:

۳۷. اخلاقی، مر ضیه؛ «هدایت و حالات انسان در حکمت متعالیه صدرایی»، حکمت سینوی، بهار ۱۳۸۳، ش ۲۴ و ۲۵
۳۸. ا سدا لله زاده، زهرا؛ «پژوهشی در آیات هدایت و ضلالت مشخصات رهیافتگان به حریم وصال دوست»، گلستان قرآن، ۱۳۸۰، ش ۱۰۴.
۳۹. جعفری، یعقوب؛ «هدایت جبری و هدایت اختیاری»، درس هایی از مکتب اسلام، تیر ۱۳۹۴، ش ۶۵۰.
۴۰. حاجی عبدالباقی، مریم؛ علی بیگی، زهرا؛ «شرح صدر در قرآن کریم و عوامل آن»، نامه الهیات، پاییز ۱۳۹۷، ش ۴۴.
۴۱. رنجبر، علی؛ «تبیین نسبت همزمان هدایت و اضلال به خداوند و به انسان بر اساس آموزه های قرآنی»، محمد حسن زمانی، الهیات قرآنی، بهار و تابستان ۱۳۹۸، ش ۱۲.
۴۲. عابدی، محمد؛ «جلوه های هدایت در سیره و سخن امام حسن عسگری (علیه السلام)»، مبلغان، خرداد ۱۳۸۳، ش ۵۴.

۴۳. فرزندان قاسمی نژاد، جمال؛ «شرح صدر از دیدگاه قرآن»، پژوهشنامه معارف قرآنی، بهار

۱۳۹۱، ش ۸.

۴۴. فیض کاشانی، ملا محسن؛ «شرح صدر»، کلام اسلامی، تابستان ۱۳۸۴، ش ۵۴.

۴۵. نوروزی، زینب؛ «هدایت و ضلالت قرآنی و رابطه آن با اختیار انسان از منظر علامه

طباطبایی، فخر رازی و زمخشری»، پژوهشنامه کلام تطبیقی شیعه، بهار و تابستان ۱۳۹۸،

ش ۵۴.

پایان نامه ها:

۴۶. امینی، محمد علی؛ «بررسی عوامل گمراهی از دیدگاه قرآن و روایات»، دانشگاه شهید

اشرفی اصفهان، ۱۳۸۵.

۴۷. ترکاشوند، مهناز؛ «شرح صدر»، حوزه علمیه تویسرکان، خرداد ۱۳۹۳.

۴۸. ترکان، مرجان؛ «جایگاه شرح صدر از منظر آیات و روایات و نقش آن در دعوت انبیاء»،

حوزه علمیه آزادشهر، اسفند ۱۳۹۶.

۴۹. جعفری، فروغ؛ «بررسی عوامل و زمینه های هدایت و ضلالت در روایات»، حوزه علمیه

اصفهان، آذر ۱۳۹۳.

۵۰. حسینی، سید مهدی؛ «ضلالت و هدایت از دیدگاه قرآن»، دانشگاه آزاد اسلامی مرکزی، ...

۵۱. خورشیدی، لیلا؛ «هدایت الهی»، بهار ۱۳۸۷.

۵۲. رضایی مقدم، معصومه؛ «شرح صدر از دیدگاه قرآن و سنت»، حوزه علمیه خراسان، ۱۳۹۱.

۵۳. رودباری، مسعود؛ «بررسی شرح صدر در روایات»، دانشگاه قم، ۱۳۷۸.

۵۴. زمردیان، زهرا؛ «شرح صدر، چیهستی، عوامل، موانع از دیدگاه آیات و روایات»، زمستان

۱۳۹۲، حوزه علمیه قم.

۵۵. سجادیپور، خاطره؛ «اقسام هدایت در قرآن و روایات»، حوزه علمیه ایلام، اردیبهشت ۱۳۹۴.

۵۶. سیفی زاده، زهرا؛ «بررسی تطبیقی شیوه های هدایت گری در قرآن و انجیل»، مدرسه علمیّه

عبدالعظیم، سطح ۳، تاریخ دفاع: ۱۴۰۰.

۵۷. شعبانی، حسن؛ «هدایت در قرآن»، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، ۱۳۷۳.

۵۸. علیجانی، لیلا؛ «قساوت قلب، پیامدها و راه‌های درمان آن از منظر قرآن و حدیث»، حوزه علمیه رودسر، تابستان ۱۳۹۶.
۵۹. قاضی، سمیه؛ «تأثیر اختیار در هدایت و ضلالت انسان از دیدگاه قرآن»، حوزه علمیه کرج، دی ۱۳۹۲.
۶۰. قلی‌پور، سمیه؛ «آثار و ثمرات شرح صدر در زندگی فردی و اجتماعی از دیدگاه آیات و روایات»، حوزه علمیه بابل، تابستان ۳۱۹۴.
۶۱. کارگران، اعظم؛ «مراتب هدایت از دیدگاه قرآن»، حوزه علمیه اردکان، شهریور ۱۳۹۳.
۶۲. کهن‌دل، زهرا؛ «اسباب و موانع هدایت در قرآن و سنت»، مدرسه علمیه رضویه مشهد، ۱۳۹۱.
۶۳. گلشن، طاهره؛ «عوامل ضلالت انسان از منظر قرآن و روایات»، حوزه علمیه شیراز، سال ۱۳۹۶.
۶۴. لطفی چهارده، سکینه؛ «بررسی آثار فردی و اجتماعی شرح صدر راه‌های دستیابی به آن از منظر آیات و روایات»، حوزه علمیه رشت، آبان ۱۳۹۶.
۶۵. محمدجانی، الهام؛ «تبیین مبانی هدایت در آیات و روایات»، حوزه علمیه آباد طشک، تابستان ۱۳۹۶.
۶۶. مصباحی کوزه‌کنان، زکیه؛ «هدایت و ضلالت در نهج‌البلاغه»، حوزه علمیه ارومیه، تابستان ۱۳۹۴.
۶۷. مطهری‌فر، مریم؛ «ضلالت از دیدگاه آیات و روایات»، حوزه علمیه اصفهان، آذر ۱۳۹۲.
۶۸. مظفری، قربانعلی؛ «هدایت و ضلالت از دیدگاه قرآن»، دانشگاه مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی، ۱۳۸۰.
۶۹. مهاجری، مریم؛ «اسباب و موانع هدایت در قرآن»، حوزه علمیه کوثر تهران، تابستان ۱۳۹۳.
۷۰. میری، زهرا سادات؛ «شرح صدر در قرآن و روایات»، حوزه علمیه تهران، ۱۳۹۰.
۷۱. نادری، زلیخا؛ «عوامل اضلال الهی و مصادیق مضلین در آیات و روایات»، حوزه علمیه تهران، پاییز ۱۳۹۳.

۷۲. نجیب‌زاده، هدی؛ «عوامل شرح صدر»، حوزه علمیه کرمان، پاییز ۱۳۹۳.

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خوارزم